

เรื่องเล่าชาว คบ. “ครั้งแรกกับสถานพยาบาลเถื่อน”

วิศรุต ศิริลำปาง

โรงพยาบาลดอยเต่า

สวัสดิ์ครับผมเป็นหนุ่มดอยเต่า เกสซ์กรหนุ่มจบใหม่ไฟแรงมากหลังจบมาใช้ทุนได้ 1 ปี จึงย้ายมาทำงานที่บ้านเกิดในอำเภอดอยเต่าซึ่งเป็นพื้นที่ห่างไกลทุรกันดารห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่ 136 กิโลเมตร ใช้เวลาในการเดินทางประมาณสามชั่วโมงเนื่องจากเป็นทางคดเคี้ยวขึ้นเขาแม้มีทางลาดยางแต่ก็ไม่ได้มีการดูแลจนพื้นผิวไม่ต่างกับลูกรังมากนัก ผมก็ใช้ชีวิตแบบข้าราชการธรรมดาทั่วไปตื่นเช้าไปทำงาน พอดกเย็นก็เที่ยวบ้าง นั่งเบื่อ ๆ อยู่บ้านบ้าง ออกกำลังกายบ้าง ชีวิตไม่ค่อยมีอะไรพิเศษสักเท่าไร แต่ที่นี้ความเงียบ ความมืดจะมาเร็วเป็นพิเศษ อยู่มาวันหนึ่งหลังจากเลิกงานตอนสี่โมงเย็น ผมก็รีบไปร้านสะดวกซื้อซื้อของที่เพิ่งเข้ามาเปิดใหม่ตามกระแสคนแถวนั้นที่เข้ามาเยี่ยมชมซื้อของกัน ว่ากันว่ามึนแอร์ด้วย ผู้คนเนืองแน่นมากพอสมควร เดินเล่นได้ไม่นานก็มีเบอร์ปริศนาโทรเข้าเครื่องโทรศัพท์ ผมมองหน้าจอโทรศัพท์สักพักก่อนจะรับสาย พอได้ฟังก็รู้ว่าเป็นลุงนวยพยาบาลอาวุโสประจำโรงพยาบาลแกโทรมาบอกผมอย่างตื่นเต็นว่า

“เกสซ์ อยู่ที่ไหน ? อสม. แจ้งว่ามีตรวจสุขภาพเถื่อนที่บ้านวังหลวง หมอโสกา (หมออนามัย) ไปสังเกตการณ์ดูแล้ว” ผมจึงบอกลุงแกไปว่า “อยู่หน้า 7-11 ครับผม” สักพักแกก็มารับอย่างรวดเร็วพร้อมลุงพรพนักงานขับรถ แล้วรีบไปที่จุดเกิดเหตุซึ่งเป็นหมู่บ้านกระเหรี่ยงห่างจากบริเวณที่เราอยู่ไปประมาณ 5 กิโลเมตร เท่านั้น ระหว่างทางเราปรึกษากันว่าเราจะไปเตือนเท่านั้นเพราะตอนนั้นผมเองก็นึกอะไรไม่ออกเหมือนกันว่าจะทำอะไรต่อไปดี ปกติก็แต่เห็นแต่ในโทรทัศน์หรือหนังสือพิมพ์ไม่นึกว่าจะมาเจอในที่ที่เรารับผิดชอบ “ช่วยชะมัด!!”

พอถึงสถานที่เกิดเหตุ มีกลุ่มคน 4-5 คน แต่งตัวทันสมัยใส่ชุดพนักงานบริษัทข้างบนเป็นเสื้อเชิ้ตสีขาวพร้อมโลโก้บริษัทกางเกงขายาวสีดำดูน่าเชื่อถือ กำลังตรวจสุขภาพชาวบ้านด้วยแท่งสีเงินแท่งหนึ่งพร้อมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์อีกหนึ่งเครื่อง โดยสถานที่ตรวจเป็นบริเวณศาลาหน้าบ้านซึ่งเป็นร้านขายของชำเล็ก ๆ ติดถนนใหญ่สามารถมองเข้าไปเห็นได้จากถนนได้ ผมสำรวจสายตาไปทั่วก็พบผลิตภัณฑ์เสริมอาหารจำนวนหนึ่ง สักพักก็มีมือมาสะกิดผมเบา ๆ แล้วพูดว่า

“เกสซ์ ๆ งานนี้ผมขอไม่เกี่ยวนะครับ เดี่ยวชาวบ้านจะว่าให้อะ” เสียงของหมอโสกากระซิบข้าง ๆ ผม ภาษากระเหรี่ยงสลับกับภาษาเหนือ ผมจึงพยักหน้าเบา ๆ แล้วเดินเข้าไปหาพนักงานที่ตรวจสุขภาพทุกสายตาที่เต็มไปด้วยความสงสัยต่างจับจ้องที่ผม ผมตื่นเต็นมาก ๆ ตื่นเต็นจนรู้สึกว่ามีสั่น ๆ พนักงานบางคนก็ทำหน้าที่สงสัยว่าผมมาทำไม บางคนก็เหมือนจะเกรง ๆ ชาวบ้านที่อยู่ในบริเวณนั้น 4 – 5 คน มองตากับิบ ๆ ผมจึงเข้าแสดงตัวตามแบบที่อบรมพนักงานเจ้าหน้าที่ของเชียงใหม่ปะ ! พร้อมตะโกนเบา ๆ ว่า

“ทุกคนกรุณาหยุดตรวจก่อนครับ ! ผมกลัวซักร
ประจำโรงพยาบาลดอยเต่าเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่
ขอสั่งให้หยุดตรวจสุขภาพก่อนครับ” ความจริง
อยากจะพูดยาว ๆ หลาย ๆ คำ แต่มันพูดไม่ออกเสียง
ก็สั่นพลาตคิดในใจว่า “จะสั้นทำไมวะ!” ทันใดนั้น
ชาวบ้านรีบลุกออกจากสถานที่นั่งตรงนั้นอย่าง
รวดเร็ว พร้อมกับที่ลุงนวยและหมอโสภารีบหลบไป
นั่งบริเวณใต้ต้นมะขามที่ห่างออกไปสัก 5 เมตร
เหลือแค่พนักงานของบริษัทที่ตรวจสุขภาพ 5 คน
เท่านั้น ผมเดินไปหาผู้หญิงคนหนึ่งดูมีอายุและ
เหมือนจะเป็นหัวหน้าทีมแล้วขอดูใบอนุญาตตรวจ
สุขภาพ แก่แก่กับผมว่า “ไม่มี” พร้อมกับรีบเก็บ
ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่แนบมา

ผมบอกแก่ว่า “หยุดก่อน ห้ามทำอะไร
ทั้งสิ้น ห้ามเคลื่อนย้าย จำหน่าย จ่ายโอน เพราะผม
จะขอยึดของทั้งหมดนี้แล้วไปเอาคืนที่ สสจ.”
แกดูมีอาการหงุดหงิดแต่ก็ทำตามที่ผมบอก จากนั้น
จึงให้พนักงานสาธารณสุขตรวจสุขภาพพร้อมกับผม
ถ่ายรูปและวิดีโอไว้ด้วยโทรศัพท์เก่า ๆ ของผม
ซึ่งการกระทำลักษณะดังกล่าวผมพอทราบว่า
มีความผิดในลักษณะประกอบเวชกรรมโดยไม่ได้
รับอนุญาตเนื่องจากการตรวจสุขภาพ มีการ
วินิจฉัยโรคและจ่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อรักษา
โรค ประกอบกับโฆษณาคุณประโยชน์อาหารเกินจริง
ซึ่งมันก็เกินจริงไปมาก ๆ ผมเลยลองตรวจของผมเอง
ปรากฏเครื่องรายงานว่าผมเป็นโรคร้ายแรงถึง 3 โรค
คือ ลิ้นหัวใจบนขวาไม่แข็งแรง ไตข้างขวาไม่แข็งแรง
และโรคกระเพาะอาหารรุนแรง และจ่ายผลิตภัณฑ์
อาหารเสริมให้ผมมูลค่าถึง 4,000 กว่าบาท และเชื้อ
หรือไม่ว่า “มีคนยอมจ่าย!” ซึ่งผมได้ชี้แจงกับ

พนักงานบริษัททุกคนถึงความผิดตามกฎหมาย
ที่ได้กระทำลงไป

สักพักมีเบอร์ปริศนาโทรเข้ามาอีกครั้ง
ผมจึงรับโทรศัพท์พอได้ยินเสียงเท่านั้นแหละชัดเจน
เลยครับ! ผอ.โรงพยาบาลโทรมาพร้อมถามผม
ถึงแนวทางปฏิบัติผมจึงแจ้งแก่ว่า “ขอตักเตือน”
แต่ท่าน ผอ. คัดค้านบอกว่าตักเตือนไม่ได้
“ต้องดำเนินคดี”

เอาแล้วซิครับงานเข้าแล้วครับ...เอกสาร
อะไรไม่ได้เอามาสักอย่างและผมคิดว่าถ้าบอกว่า
จะดำเนินคดีผู้ต้องหาหนีกระเจิงแน่ ๆ ครับ ผมจึง
ไม่พูดอะไร แล้วเดินไปพบผู้ต้องหาแล้วแจ้งว่า
ผมลืมเอกสารไว้ที่โรงพยาบาล จะมีเจ้าหน้าที่อยู่เฝ้า
ที่นั่นห้ามหนีเด็ดขาดพร้อมชี้ไปที่หมอโสภารที่นั่งข้าง ๆ
ลุงนวย ทั้งสองคนมองหน้าผมทำนองมองตาปริบ ๆ
พร้อมกันกับที่ผมอนุญาตขอเก็บบัตรประชาชน
ของทุกคนไว้เพราะว่าเกรงว่าจะหนี ผมจึงกลับไปเอา
เอกสารต่าง ๆ ที่โรงพยาบาลเพื่อดำเนินคดีตามคำสั่ง
ผู้บังคับบัญชา

ระหว่างขึ้นรถกลับโรงพยาบาลผมได้โอกาส
จึงโทรประสานไปยัง 191 ทางเจ้าหน้าที่ก็ให้
ความร่วมมืออย่างดี ผมใช้เวลาประมาณ 15 นาที
ไป-กลับ จากโรงพยาบาลในใจก็แอบหวังเจ้าหน้าที่
ที่อยู่กับผู้ต้องหา พอกลับมาที่สบายใจไม่มีอะไร
เกิดขึ้นเจ้าหน้าที่ได้รับการดูแลอย่างดี แต่ตำรวจ
ยังไม่มา ผมสังเกตมีชายหญิงคู่หนึ่งทำทางเป็นคน
มีอายุและน่าจะจะมีสีเข้ามารอพบผม เมื่อผมเข้าไป
บริเวณที่ตรวจสุขภาพก็แจ้งทุกคนว่า “ต้องขอภัย
ด้วยนะครับ ท่านผู้อำนวยการโรงพยาบาลให้
ดำเนินคดีกับทุกคนเกี่ยวข้องครับ”

จากนั้นสายตานิ้วนางงานทุกคนก็เปลี่ยนไป ผมนำบัตรประชาชนมานั่งเขียนบันทึกคำให้การ และบันทึกยึดของต่าง ๆ ชายที่ดูมีสีแต่งตัวลักษณะ ภูมิฐานเสื้อแขนยาวแบบตราตารางสีแดง กางเกง ยีนส์ แบบเสื้อเข้าในกางเกง คาดวิทยุที่เอว ดูมีอายุน้อย ๆ น่าจะรุ่นราวคราวพ่อ ลักษณะดูคล้ายกับ ตำรวจนอกเครื่องแบบแถมมาพร้อมกับผู้หญิงดูมีอายุอีกคน ซึ่งน่าจะเป็นภรรยาของแก ทั้งสองพยายามขอเข้ามาคุยกับผมเจรจาไกล่เกลี่ยเพื่อไม่ให้เป็นคนดี

ผมจึงแจ้งว่า “ไม่ได้ครับ หน่วยเหนือสั่งผมมาผมจำเป็นต้องทำครับ หากไม่ทำผมจะโดนละเว้นการปฏิบัติหน้าที่” ผู้ชายคนนั้นจึงดึงบัตรข้าราชการตัวเองซึ่งมียศเป็น พันโท ให้ผมดู พร้อมถามผมว่า “ชื่ออะไร สังกัดหน่วยงานไหน” ผมจึงเอาบัตรข้าราชการของผมแสดงให้แก แกจึงหยิบบัตรผมไปถ่ายรูปเก็บไว้พร้อมกับเจ้าหน้าที่ของผมทุกคน ซึ่งผมก็ไม่รู้สีกกแล้วอะไรเลยกลับรู้สึกตลกด้วยซ้ำว่า จะมีเหตุการณ์แบบนี้เกิดขึ้นในชีวิตจริงเพราะปกติเห็นแต่ในละครทีวีเท่านั้น

สักพักตำรวจก็มาถึงสถานที่เกิดเหตุ ผมจึงเข้าไปอธิบายเหตุการณ์ให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ฟังพร้อมแจ้งความประสงค์จะดำเนินคดี คุณลุงพันโทก็ตามผมไปและขอคุยแบบลับกับเจ้าหน้าที่ ตำรวจแต่รู้สีกกว่าตำรวจคงไม่ยอม สุดท้ายตำรวจก็ขอดำเนินคดีตามความประสงค์ของผม พอตอนยึดของเกิดเหตุชุดมุนนิตน้อยเนื่องจากผู้ต้องหาไม่ยอมให้ยึด โดยมีป้าที่มากับลุงพันโทเป็นแกนนำ ตำรวจเองก็ไม่ยอม จึงยกของทั้งหมดขึ้นรถไปในครั้งเดียว และให้ทุกคนตามไปที่สถานีตำรวจดอยเต่า

จากนั้นเราก็มาพร้อมกันที่โรงพักดอยเต่า ผมส่งหลักฐานทั้งหมดเป็นรูปถ่าย วิดีโอ บันทึกเหตุการณ์และบันทึกคำให้การ ที่ฝ่ายเจ้าหน้าที่บันทึกไว้ให้กับตำรวจ สักพักผู้หญิงที่มากับลุงพันโทก็มาถามผมว่า “ชื่ออะไร ผู้กำกับชื่ออะไร นายอำเภอชื่ออะไร ผอ.โรงพยาบาลชื่ออะไร” คุณลุงพันโทก็มาพูดซ้ำอีกว่า “เจ้าของเขาเป็นระดับหมื่นล้าน เขามีเงิน เขาจะย้ายพวกคุณเมื่อไหร่ก็ได้” ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจก็อยู่บริเวณนั้นและได้ยินในสิ่งที่ลุงคนนั้นพูดเมื่อเขาพูดมาก ๆ เข้า ผมจึงบอกแกไปว่า “ผมไม่ได้กลัวนะครับแต่ผมรู้สึกรำคาญ ถ้ายังไม่หยุดพูด ผมจะฟ้องหมิ่นเจ้าพนักงาน” ตำรวจรอบ ๆ ผมเหมือนจะเห็นด้วยกับผมจึงพร้อมใจกันกรูเข้ามาแล้วก็บอกว่า “ผมก็จะฟ้องด้วย” ลุงพันโทหน้าจ๋อยเดินออกไปอย่างช้า ๆ

สักพักแกก็มาอีกขณะที่ผมให้ปากคำกับพนักงานสอบสวนอยู่แกให้ผมคุยกับ ดร. และหมออะไรสักคนหนึ่ง ผมจึงชี้แจงทั้งสองไปถึงความผิดและทั้งคู่ก็เถียงผมไม่ได้ในเรื่องข้อกล่าวหา ต่อมาทนายความของบริษัทโทรมาอีกชุดจะฟ้องผมต่าง ๆ นานา อาทิ บุกรุก เข้าจับกุมโดยมิชอบ จึงโดนผมสวนกลับทนายหน้าแตกไม่เป็นท่าและสอนกฎหมายสาธารณสุขให้ทนายบริษัทอีกชุดใหญ่ เพราะแกคงไม่รู้ว่ามีผมก็เรียนนิติศาสตร์ มสธ. มาเช่นกัน

สักพักท่านผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายเภสัชกรรมและสาธารณสุขอำเภอก็เข้ามาดูเหตุการณ์และรายงานนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งท่านก็ทราบเรื่องแล้ว และพี่ ๆ ที่จังหวัดก็ให้คำปรึกษาอย่างดีเกี่ยวกับรูปคดี

พอออกจากห้องพนักงานสอบสวนผมจึงขอยุกับห้าผู้ต้องหาอีกครั้ง อธิบายเหตุผลที่ต้องดำเนินคดีแนะนำให้ติดต่อญาติมาประกันตัวและให้รับสารภาพในชั้นสอบสวน ข้อเสนอแรกทุกคน “ยอมรับ” โดยดี แต่ข้อสุดท้ายขอปรึกษาทนายบริษัทคนเดิม ทนายแนะนำให้ “ปฏิเสธ” ผมเลยแจ้งกับผู้ต้องหาว่าเป็นคำแนะนำที่แย่มาก ๆ และบอกว่าถ้าปฏิเสธจะเกิดอะไรขึ้นแต่ทุกคนยืนยันว่าเชื่อทนาย เพราะว่าผมเป็นเจ้าหน้าที่รัฐจะดำเนินคดีกับพวกเขา

“ไม่เป็นไรครับ” ผมบอกทุกคน ก่อนที่จะออกจากห้องไปเสี่ยงลงพื้นที่ไล่มาตามหลังทำให้ผมต้องหันไปมอง

“เจอกันในศาลนะ” ลงพื้นที่ตะโกนเสียงดังพร้อมกับแสบะยืม

ผมจึงปิดประตูห้องออกไปเพื่อนับของกลางต่อในวันนั้นผมได้ดำเนินคดีกับผู้ต้องหาทั้งห้าคนโดยที่ผมเป็นคนฟ้องเองเพราะตำรวจให้เหตุผลว่าโรงพยาบาลเป็นผู้พบเหตุก่อน ตำรวจเลยไม่ขอเป็นโจทก์ร่วมผมก็เข้าใจ โดยผมฟ้องทั้งสี่ข้อหา คือ ประกอบวิชาชีพเวชกรรมโดยมิได้รับอนุญาต และ โฆษณาสรรพคุณอาหารโดยมิได้รับอนุญาต ด้วยความร่วมมือจากทางเจ้าหน้าที่ตำรวจ และ คำปรึกษาจากพี่ ๆ ที่ สสจ. ทำให้การดำเนินคดีแรกของผมจบที่ตีสอง ที่เด็ดกว่านั้นคือ วันนี้เป็นงานเลี้ยงรุ่นดอยเต่าวิทยาาคมโรงเรียนเดิมของผม ซึ่งผมเป็นแกนนำนัดเพื่อนในรุ่นไว้ทั้งหมด “ลืมไปสนิทเลย”

วนคิดถึงตอนทำงานที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเป็นเพียงลูกมือพี่เภสัช พอมาทำคดีจริง ๆ

ความรู้สึกต่างกันลิบลับเลยครับ ตลอดเวลาที่ทำคดีคือ ความกดดันทั้งหมดตั้งรับมือกับผู้ต้องหาตลอดเวลา รับมือกับการยั่วยุ อารมณ์และความกลัวต่าง ๆ นานา แต่เพราะกำลังใจจากพี่ ๆ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลยทำให้สบายใจลงเป็นอย่างมากถึงอย่างไรก็ตามตอนเช้าของอีกวัน ผมขอลงพื้นที่ในหมู่บ้านอีกรอบเพื่อดูท่าทีของชาวบ้านและเจ้าบ้านความจริงก็คือกลัวชาวบ้านฟ้องบุกรุกตามที่ลงพื้นที่คนนั้นบอกนั้นเองหลังจากลงพื้นที่ ก็สบายใจเพราะชาวบ้านทุกคนพร้อมสนับสนุนเจ้าหน้าที่รัฐยังเป็นคนบ้านเดียวกันด้วยทำงานได้สบายเลยครับ

งานนี้ยังสู้กันต่ออีก 6 เดือน ต่อมาทางสาธารณสุขต้องยื่นเอกสารสู้กับผู้ต้องหาพี่ ๆ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ อำนาจความสะดวกเรื่องข้อมูลและประสานทางกระทรวงสาธารณสุขให้ หลังจากต่อสู้กันมา 6 เดือนก็ชนะคดีผู้ต้องหาทั้งห้าคนถูกพิพากษาจำคุกคนละ 1 ปี รอลงอาญา 2 ปี และปรับคนละ 10,000 บาท โดยที่บริษัทปฏิเสธความเกี่ยวข้องกับผู้ต้องหาในชั้นศาลถือว่าผู้ต้องหาทุกคนยังโชคดีที่โทษจำคุก รอลงอาญา

บทเรียนครั้งแรกสอนให้รู้ว่าการทำงานต้องมีความพร้อมซึ่งการดำเนินคดีครั้งแรกของผมมันไม่มีความพร้อมอะไรเลย ไม่ได้เตรียมการอะไรเลยสักอย่าง แต่ยังโชคดีที่ได้ประสบการณ์การทำงานจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมาก่อน ไม่อย่างนั้นคงไปไม่เป็นเหมือนกัน จากเหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้ทีมงานคุ้มครองผู้บริโภคระดับอำเภอจัดทำแนวทางการดำเนินคดีเพื่อเป็นแนวทางสำหรับรับมือเหตุการณ์ในครั้งต่อไป